

Kontinuálny výkrm brojlerov - návrh

Súčasná technologická postupy - dodržanie zootecnických, zoohygienických parametrov, správneho zloženia a prípravy krmiva s dobrým zdravotným stavom jednodňových kurčiat umožňujú získať maximálnu úžitkovosť daného plemena brojlerov, podľa jeho genetických predpokladov. Napriek tomu ekonomika chovu brojlerových kurčiat je stále na „hrane“ a hľadajú sa nové možnosti znižovania nákladov pri výrobe brojlerového mäsa.

Jednou z možností s viacerými výhodami je program kontinuálneho výkrmu brojlerov, čo znamená skrátenie času a ušetrenie prostriedkov pri asanácii chovných priestorov medzi jednotlivými turnusmi. Podmienkou je dodržanie zootecnických, zoohygienických parametrov, správneho zloženia a prípravy krmiva a dobrý zdravotný stav jednodňových kurčiat. Základom tohto programu sú poznatky z epizootológie, parazitológie, prevencie infekčných a invázičných chorôb zvierat a nových poznatkov o antagonistických vzťahoch symbiotickej mikroflóry proti patogénnym a podmienene patogénnym mikroorganizmom a poznatky z používania alternatívnych liečiv k antibiotikám.

Dôvodom dôkladnej mechanickej aj chemickej asanácie chovných zariadení je obava pred prenosnými infekčnými a invázičnými chorobami, ktoré by sa mohli preniesť na nasledujúci turnus. Dôslednou dezinfekciou však ničíme aj prirodzenú mikroflóru, ktorá chránila zvieratá, a zároveň osídlila chovné priestory. Patogénne a podmienene patogénne mikroorganizmy si časom na používaný dezinfekčný prostriedok zvyknú (vytvorí sa rezistencia, podobne je to s často používanými antibiotikami a chemoterapeutikami). Symbiotická mikroflóra si však rezistenciu vytvorí nedokáže, preto je zničená viac ako patogénna. To má za následok pretrvávanie patogéna v prostredí a zvyšovanie jeho patogenity aj preto, lebo nemá konkurenciu.

Program kontinuálneho výkrmu využíva vlastnosti symbiotickej mikroflóry vytesňovať z organizmu zvierat a následne aj z prostredia patogénne a podmienene patogénne mikroorganizmy a vlastnosti niektorých látok podporovať tento účinok prospešnej mikroflóry, zvyšovať nešpecifickú odolnosť zvierat a potláčať množenie patogénov.

Najväčší problém v odchove brojlerov na podstielke robí vysoká koncentrácia oocýst patogénnych kokcií, ktoré sú v prostredí veľmi odolné a pri nesprávnej asanácii zvyšujú riziko vzniku klinickej kokcidiózy u kurčiat v ďalšom turnuse. Vakcinácia kurčiat živou apatogénnou vakcínou proti kokcidióze zvyšuje v prostredí množstvo oocýst apatogénnych kmeňov kokcií, ktoré nie sú škodlivé ani pre jednodňové kurčatá, naopak urýchľujú u nich nástup imunity proti patogénnym kokciám.

Postup:

- príprava hál na naskladnenie kurčiat podľa technologických zásad - vhodná teplota prostredia aj podstielky, dostatočné vetranie, neprekračovanie počtu zvierat na m²
- dodržanie zoohygienických a technologických podmienok pri liahnutí a prevoze kurčiat (teplota, vlhkosť, vetranie...)
- naskladnenie kurčiat z jedného zdravého rozmnožovacieho chovu (nemiešanie kurčiat z rôznych chovov)
- návyk kurčiat na príjem krmiva a vody - prispôbovať výšku napájačiek, dostatok krmných miest, dostatok svetla...
- krmivo zdravotne nezávadné, zloženie vhodné pre daný hybrid kurčiat
- brakovanie chorých a slabých kusov
- krmivá nesmú obsahovať antikokcidiká ani antibiotiká
- antibiotiká použiť len pri výskyte závažných bakteriálnych infekcií a podľa citlivosti patogéna

Preventívne opatrenia:

1. – 3. deň **NEFROVET** do vody 0,2 litre na 100 litrov pitnej vody – podpora vylučovania, prevencia urikózy, podpora metabolizmu, potlačenie množenia *E. coli* a i.
 1. – 10. deň **PROPOUL** - zamiešaním do krmiva v hale 10 g /1000 ks /deň – prevencia infekcií *E. coli*, salmonelózy, klostrídií, podpora trávenia, podpora odolnosti kurčiat...
 4. deň vakcinácia proti kokcidióze **LIVACOX T** do vody (správna aplikácia – vodu s vakcínou spotrebovať za 2 – 3 hodiny, ďalšou pitnou vodou premyť napájací systém, aby sa vyplavili aj v ňom uchytené oocysty z vakcíny a dostali sa ku kurčatám).
- Pri každej zmene krmiva **CITROENZYMIX** 1 liter na 1000 - 1500 litrov vody, 2 – 4 dni.

Podpora imunity, stimulácia rastu, prevencia *E.coli* infekcií: **ALPHAMUNE™G** (neantibiotický stimulátor rastu, prebiotikum) 500 g / tonu krmiva, preventívne do **BRI**.

Do **BR3** zamiešať **HUMAC NATUR** používa sa na podporu odolnosti, má detoxikačné účinky, podporuje rast a využitie krmiva. Podáva sa v množstve 0,5 % do krmiva. Ak je to potrebné odporúča sa ho podávať aj do BR1 a BR2.

Vakcinácia proti pseudomoru, infečnej burzitíde, prípadne IB - podľa epizootologickej situácie a titra materských protilátok u jednodňových kurčiat.

V prípade zdravotných problémov:

Prítomnosť toxínov (mykotoxínov) v krmive, menej kvalitné krmivo – výmena krmiva, **CARBO fito** 200 kg na tonu krmiva, **HUMAC NATUR**, **PROPOUL** podávať dlhšie (10-14 dní) v dávkach 10 g /1000 ks.

Nedostatočný rast, nevhodný pomer energie a NL, pri tukovej degenerácii pečene – **CARNIFARM 5** – 10 dní 1 liter/ 1000 litrov vody.

Hnačka, enteritída – **CITROENZYMIX** 1 liter/1000 litrov vody, **CARBO fito** na krmivo, **PROPOUL** do vody, alebo posypom na krmivo.

Poškodenie pečene, obličiek – **SILIVET**, **NEFROVET** dávkovanie rovnako 1 liter/500 litrov vody 3 – 7 dní.

Výskyt vírusových, bakteriálnych infekcií – **NEFROVET** 1 liter/500 litrov vody 3 – 7 dní, vitamín C, ADE – **AMONOVIT** 1 liter na 1000 litrov vody, **ASA plv. sol.** 450 g / 1000 litrov vody.

Vysoká teplota prostredia: **ASA plv. sol.** 450 g / 1000 litrov vody, **CARNIFARM 3** – 10 dní 1 liter/ 1000 litrov vody.

Bolesti kĺbov, reovírusové ochorenie, mykoplazmóza, kašeľ, sťažené dýchanie: **ASA plv. sol.** 450 g / 500 - 1000 litrov vody, **NEFROVET** 1 liter/500 litrov vody 3 – 7 dní.

Prevencia infarktov, zlepšenie ventilácie pľúc: **ASA plv. sol.** 450 g / 2000 litrov vody

Na konci výkrmu *vyšetriť krvné sérum* 10 – 20 ks kurčiat na protilátky proti:

ND / HIT

IBDV, REO, ADENO, IB / AGPT

MS, MG / RSA

Podľa výsledkov pokračovať v kontinuálnom výkrme, alebo urobiť asanačné opatrenia.

Všetky odporúčané prípravky a lieky sú bez ochranných lehôt.

Asanácia po vyskladnení kurčiat:

- mechanické vyhrnutie podstielky
- prepláchnutie napájacieho systému vodou, prípadne s prídavkom octu
- mechanické vyčistenie krmítok a rozvodového systému od zvyškov krmiva
- vetranie, naskladnenie podstielky na suchú podlahu
- prípadne iné opatrenia podľa výsledkov predchádzajúceho turnusu (deratizácia...)

Náklady na preventívne úkony: celkové náklady na preventívne podávané prípravky a vakcínu podľa vyššie uvedeného rozpisu sú : 0,8 Sk až 1,0 Sk na kurča.

Výhody:

Urýchli sa naskladnenie ďalšieho turnusu.

Znížia sa náklady na asanáciu.

Znížené náklady na KZ bez antikokcidík.

Zníženie nákladov na lieky.

Možnosť skoršieho preberania kurčiat na porážku.

Ekologický chov, bez nebezpečia prítomnosti rezíduí v mäse kurčiat.

Informácie:

MVDr. Darina Pospíšilová, PhD., 0908 705 186 E- mail: pospisilova@vetservis.sk

Tel: +421 37 / 6559132, Fax: +421 37 / 6510121

Posudok a pripomienky k návrhu od Ing. Skalku:

Vážená paní doktorko,

děkuji za poslaný program a omlouvám se, že reaguji až nyní, byl jsem na cestách.

Minulý týden jsem navštívil broilerovou farmu v Arkansasu, kde kontinuální výkrm provádějí jako ostatně na většině farem v US.

V USA se podestýlka mění 1 x za rok, ročně mají 6,12 turnusu, výkrm do 50 dnů a hmotnost 2,7 kg, úhyn 4,8 %, FCR 1,95, cca 13,3 kusů na m², t.j. asi 36 kg /m².

Celkový náklad na výrobu 1 kg brojlerového masa je v USA 0.577 US\$, což je 15,5 SKK.

Funguje to velmi dobře. Důležité je ale všimnout si rozdílu v konstrukci hal a ventilaci. Větrání hal v US je velmi jednoduché a vysoce sofistikované a podestýlka zůstává suchá po celou dobu výkrmu.

V Evropě je bohužel situace komplikovaná tím, že na spoustě farem byly instalovány systémy větrání, které jsou sice komplikované, ale málo funkční a mnoho farem má proto problémy s mokrou podestýlkou. To je taky jeden z důvodů, proč kontinuální výkrm není v Evropě populární. Ventilační systémy v Evropě (a v Čechách i na Slovensku) jsou často založeny na metabolických požadavcích kuřat, což nebude téměř nikdy dobře fungovat u dnešních rychle rostoucích kuřat.

Pokud jsem pozorně četl, ve vašem programu počítáte s odstraněním staré podestýlky, což by mohlo být řešením, ideálně by ale bylo podestýlku měnit jedenkrát za rok pro snížení nákladů. Tomu ale ve většině případů neodpovídají podmínky na halách, a to se bohužel týká i naprosté většiny nových nedávno postavených hal pro brojlery.

Typickým omylem je stavba haly podle nejnižší investice na čtvereční metr, neberou se však do úvahy pozdější zvýšené náklady a zhoršené prostředí v hale.

Myslím, že by bylo potřeba pečlivě vybrat farmu, na které by se kontinuální výkrm prováděl, nicméně zkušenosti z mnoha zemí dokazují, že toto lze s úspěchem provádět.

Nemám nic proti používání Livacoxu, správně jste upozornila na důležitost správného podávání, čehož zanedbání je nejčastěji příčinou problému s kokcidiózou ve výkrmu.

Správně navržený světelný program podporuje dobrý zdravotní stav a zlepšuje ekonomiku výkrmu. U kontinuálního výkrmu bych ho jednoznačně doporučil.

S pozdravem,

Lubor Skalka
Cobb Germany